

‘Ik kan zelf naar school lopen’

Hoe de Prinses Christinaschool Mae in haar wijk wist te houden

Mae (11) heeft het syndroom van Down. In groep 5 rees de vraag of school haar het onderwijs kon blijven bieden die ze nodig heeft. Anders zou ze naar het speciaal onderwijs gaan. Dat zou betekenen dat Mae niet meer zelf naar school kan lopen, naar een andere stad moet en haar vriendenkring kwijtraakt. Maar óók dat ze zich waarschijnlijk was gaan vervelen, want daar had ze bepaalde lessen niet meer kunnen volgen.

Moeder, school en zorgprofessionals bekeken hoe Mae wél op de Prinses Christinaschool in Maassluis kon blijven. Dat werd een arrangement waarin Mae zelfstandigheid wordt geleerd en voor tachtig procent meedraait met de lessen van haar klasgenoten. Mae hoort er dus bij, zoals elk kind dat hoort.

“Lotte, Feyza, Nick, Mandy, Jimmy, Jonathan, Ayoub, Pascal...” Mae gaat nog een tijdje door. Eigenlijk zijn bijna alle klasgenoten van groep 6 van de Prinses Christinaschool in Maassluis wel vrienden met Mae. “Dit had zij moeten missen wanneer ze naar speciaal onderwijs was gegaan”, zegt haar moeder, Marjolein Pas. “Nu komen vriendinnetjes logeren of mee lunchen. Ze kan zelfs lopend naar de school in haar wijk. Mae komt dan wel langs de grootste verleiding: de speeltuin.” “Maar daar loop ik gewoon langs”, zegt Mae zelfverzekerd.

Aparte routes

Marjolein is blij dat ze aanhield, zónder opdringerig te worden. “Mae’s klas accepteert haar volledig. Haar rugzakje is destijds omgezet in een arrangement, maar de vraag was of school haar met die ondersteuning nog voldoende kon blijven begeleiden zodat Mae in het reguliere onderwijs kon blijven volgen. ‘Kan de school Engels en zaakvakken als geschiedenis, aardrijkskunde en wereldoriëntatie aanbieden?’, was de kwestie. Ik wilde het proberen en de school ging daarin mee” En dat pakt goed uit, vertelt IB’er Hanneke Adema, die ervaring heeft in het speciaal (basis)onderwijs. “Wij denken in mogelijkheden en kansen. Al pikt Mae maar de helft van de stof op, er wordt toch een bodem gelegd. Op een dag valt het kwartje. Je moet bij Mae meer herhalen. We bieden de leerstof aan en passen de instructie zoveel mogelijk aan bij wat Mae aankan. Meer kinderen op deze school volgen aparte leerroutes.”

Zelfstandigheid

“Mae zit al snel boven het niveau dat in het speciaal onderwijs doorgaans wordt aangeboden”, weet Urma Dekkers, remedial teacher. “Voor mij was het overduidelijk dat ze tot en met groep 8 op deze school zou blijven. Belangrijk is of Mae zich goed voelt in de school.” Door zich in te leven in Mae en wat haar aandacht trekt, kan Urma het onderwijs op haar afstemmen. “De lessen kunnen verlengd worden als ze enthousiast raakt over iets, of aangepast wanneer haar aandacht verslapt. Ik kijk hoe bij Mae de les het beste kan beginnen.”

Mae krijgt zelfstandigheid mee: ze pakt zelf haar werk, houdt het bij in een map en weet wat ze moet doen om aan de slag te blijven. “Ik heb vandaag spelling gedaan bij juf Jamie in de grote klas. Bij juf Urma doe ik straks rekenen en klok kijken. Woordenschat vind ik moeilijk.”

Urma volgde via V.I.M. (organisatie ter bevordering van de inclusie van mensen met downsyndroom) de opleiding ‘Dysfatische ontwikkeling’ en ‘Leren vanaf groep 4’. “De innerlijke spraak is belangrijk voor de ontwikkeling van gedachten en ideeën. Via het samenwerkingsverband volgde ik ook cursussen en ik maak zelf materialen om de lessen spannend te beginnen en werkbladen voor het schriftelijk werk.”

Juf van Mae is Jamie Heindijk. “Ik leer Mae dat ze fouten mag maken. De klasgenoten zijn erg zorgzaam. Mae hoeft niet om hulp te vragen, klasgenoten zien dit vanzelf. Voor hun is dit óók een mooie stap in hun ontwikkeling. In groep 6 zie je vaak veranderingen ontstaan in de omgang met elkaar. De kinderen gaan anders naar zichzelf en anderen kijken, beginnen te puberen en hebben hun mening sneller klaar. Wij bereiden Mae voor op de maatschappij, door haar bijvoorbeeld inzicht te geven in oorzaak en gevolg en wat haar rol daarin is. Dit stimuleert haar sociaal-emotionele ontwikkeling, en door het verwoorden ervan ook haar taalontwikkeling.”

Elke donderdagmiddag komt Hanneke de Jong, ambulante begeleider van ASVZ. Zij werkt in kleine groepjes en observeert dan de interactie tussen de kinderen. “Laatst had een kind van de opvang tegen Mae gezegd dat ze gehandicapt is - iets wat wij nooit eerder benoemd hadden. We maken dat niet groter maar hebben het nagespeeld. Het gaat dan niet om het gehandicapt zijn, maar om algemene weerbaarheid.”

IB’er, remedial teacher, leerkracht, ambulante begeleider van Cluster 3 en ASVZ houden de lijntjes kort. Geen paperassen maar een appje of een mailtje, en wekelijks een overleg.

En Mae? Die weet al wat ze wil worden. “Zuster! Voor kinderen of voor ouders, dat maakt niet uit.”

‘Iedereen hoort erbij’

Frieda Hoppen is vanuit het samenwerkingsverband Onderwijs Dat Past betrokken bij de afspraken voor het arrangement voor Mae. Attitude van betrokkenen is volgens haar doorslaggevend.

“Mae had al een ‘rugzak’. We hebben gekeken of die omgezet kon worden voor een arrangement. In een tussen- en eindevaluatie keken we of het voor Mae, de school en de ouders haalbaar zou zijn. Mooi is dat veel partijen zijn betrokken. De vraag was nog hoe we Mae sociaal-emotioneel zo optimaal mogelijk konden begeleiden. Moeder Marjolein deed de suggestie om de PGB hiervoor in te zetten. Belangrijk voor het welslagen van dit arrangement is de bereidheid van eenieder om kritisch naar eigen handelen te kijken en te denken in mogelijkheden. Alles draait erom dat mensen die begeleiding nodig hebben er óók bij horen.”

Waardoor kon Mae op school blijven?

Het verhaal van Mae hoeft niet uniek te zijn. De succesfactoren achter het arrangement voor Mae zijn zo te kopiëren.

1. In gesprek gaan/blijven

Moeder Marjolein meed het confrontatiemodel door niet te *eisen* dat Mae op school zou blijven, maar de vraag voor te leggen *hoe* het zou kunnen lukken.

2. Haal kennis binnen

Remedial teacher Urma benaderde andere scholen met ervaring met onderwijs aan kinderen met Down in de hoogste groepen voor praktische tips.

3. Bereidheid team

Het hele team moet ervan overtuigd zijn en bereid zijn om de oplossing mogelijk te maken. Het betekent o.a. doorbreken van de jaarlijnen.

4. Out of the box

Betrokkenen moeten de veilige gebaande paden (durven) verlaten en gericht zijn op hoe iets wél kan.

5. Wetsverandering

De school moet ervan doordrongen zijn dat een kind met een ontwikkelingsperspectief niet meer automatisch naar cluster 2- of 3-onderwijs gaan.

6. Financiering expertises

Het samenwerkingsverband kan financiën regelen voor expertise voor ondersteuning van de leerling.

7. Samenwerking

Tussen alle betrokkenen, ook ouders, en vooral in gesprek blijven.